

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
207/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. november 23.

A C-564/19. sz. ügyben hozott ítélet
IS (Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés törvénysértő jellege)

Az uniós joggal ellentétes az, ha valamely tagállam legfelsőbb bírósága a főügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet azon az alapon törvénysértőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából

Az uniós jog elsőbbsége alapján a nemzeti bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia minden olyan nemzeti bírósági gyakorlatot, amely sérti a Bírósághoz fordulás lehetőségét

Egy svéd állampolgárral szemben büntetőeljárás indult a Pesti Központi Kerületi Bíróság (Magyarország) egyesbírája előtt. A nyomozó hatóság első kihallgatásán a magyar nyelvet nem ismerő, ezért svéd tolmács segítségét igénybe vevő terhelttel közölték a gyanúsítást. Nincs azonban semmilyen információ arra vonatkozóan, hogy a tolmácsot milyen módon választották ki, és a képességeit hogyan ellenőrizték, vagy hogy a tolmács és a terhelt megértette-e egymást. A szakfordítóknak és tolmácsoknak ugyanis Magyarországon nincs hivatalos nyilvántartása, és arra nézve sincs pontosabb szabályozás, hogy ki rendelhető ki és milyen kritériumok alapján tolmácsként a büntetőeljárásban. Ennélfogva az eljáró bíróság szerint sem az ügyvéd, sem pedig a bíróság nem tudja ellenőrizni a tolmácsolás minőségét. Ilyen körülmények között úgy véli, hogy sérülhet a terhelt jogokra vonatkozó tájékoztatáshoz való joga és védekezéshez való joga.

Így e bíróság úgy határozott, hogy a magyar szabályozásnak a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló 2010/64 irányelvvel,¹ valamint a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló 2012/13 irányelvvel² való összeegyeztethetőségére vonatkozóan kérdést terjeszt a Bíróság elé. Összeegyeztethetlenség esetén továbbá azt kérdezi, hogy a büntetőeljárás a terhelt távollétében is lefolytatható-e, tekintettel arra, hogy a magyar jog lehetővé teszi az ilyen eljárást bizonyos esetekben, amennyiben a vádlott nem jelent meg a tárgyaláson.

A Kúria (Magyarország) a Bíróság elé terjesztett eredeti kérelmet követően a magyar főügyész által az előzetes döntéshozatalra utaló határozattal szemben a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatról határozott, és azt – annak jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősítette, lényegében azzal az indokkal, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az érintett jogvita megoldása szempontjából. A kérdést előterjesztő bíróval szemben a Kúria ítéletében szereplő indokokkal azonos okokból fegyelmi eljárást kezdeményeztek, amelyet időközben visszavontak. Az említett bíró, mivel kétségei támadtak az ilyen eljárásnak, valamint a Kúria ítéletének az uniós joggal való összeegyeztethetőségét és annak az alapeljárás folytatására gyakorolt hatását illetően, e tekintetben előzetes döntéshozatal iránti kiegészítő kérelmet terjesztett elő.

A Bíróság álláspontja

¹ A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 280., 1. o.).

² A büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39., 28. o.).

Először is a nagytanácsban eljáró Bíróság úgy ítéli meg, hogy **a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkkel létrehozott együttműködési rendszerrel ellentétes az, ha a nemzeti legfelsőbb bíróság a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a valamely alsóbb fokú bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – az előzetes döntéshozatalra utaló határozat jogi hatályát nem érintően – azon az alapon törvénysértőnek minősíti, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak és szükségesek az alapjogvita eldöntése szempontjából. Az ilyen jogszerűségi vizsgálat ugyanis az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságának meghatározása érdekében végzett vizsgálathoz hasonlítható, amely a Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik.** Ezenkívül a törvénysértés ilyen megállapítása egyrészt gyengítheti a Bíróság által a kérdést előterjesztő bíróságnak adandó válaszok tekintélyét, másrészt korlátozhatja a nemzeti bíróságok azon hatáskörének gyakorlását, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljanak a Bírósághoz, következésképpen pedig leszűkítheti a magánszemélyeket az uniós jog alapján megillető jogok hatékony bírói védelmét.

Ilyen körülmények között **az uniós jog elsőbbségének elve arra kötelezi az alsóbb fokú bíróságot, hogy hagyja figyelmen kívül az érintett tagállam legfelsőbb bíróságának határozatát.** Ezen a következtetésen nem változtat az a tény, hogy ezt követően a Bíróság esetleg elfogadhatatlannak nyilváníthatja az ezen alsóbb fokú bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket.

Másodszor a Bíróság megállapítja, hogy **az uniós joggal ellentétes az, ha valamely nemzeti bíróval szemben fegyelmi eljárást kezdeményeznek azzal az indokkal, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz,** ugyanis önmagában az a lehetőség, hogy a nemzeti bírák fegyelmi eljárásnak tehető ki, sértheti az EUMSZ 267. cikkben előírt mechanizmust, valamint e mechanizmus megfelelő működése szempontjából alapvető jelentőségű bírói függetlenséget. Egyébiránt a fegyelmi eljárás alkalmas arra, hogy valamennyi nemzeti bíróságot visszatartsa előzetes döntéshozatal iránti kérelmek benyújtásától, ami veszélyeztethetné az uniós jog egységes alkalmazását.

Végül harmadszor a Bíróság a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsolás és fordítás tekintetében a tagállamokra a 2010/64 irányelv értelmében háruló kötelezettségeket vizsgálja. E tekintetben a tagállamoknak olyan konkrét intézkedéseket kell hozniuk, amelyek egyfelől biztosítják, hogy a tolmácsolás és fordítás minősége elégséges legyen ahhoz, hogy a gyanúsított vagy a vádlott megértse a vele szemben felhozott vádat. A független fordítók és tolmácsok nyilvántartásának létrehozása azon eszközök egyike, amelyek hozzájárulhatnak e cél eléréséhez. Másfelől a tagállamok által hozott intézkedéseknek lehetővé kell tenniük a nemzeti bíróságok számára, hogy ellenőrizzék a tolmácsolás megfelelő minőségét a tisztességes eljárás garantálása és a védelemhez való jog gyakorlásának biztosítása érdekében.

Ezen ellenőrzés nyomán a nemzeti bíróság arra a következtetésre juthat, hogy az érintett személyt az általa értett nyelven nem tájékoztatták a vele szemben felhozott vádról akár azért, mert a biztosított tolmácsolás nem volt megfelelő, akár pedig azért, mert az adott tolmácsolás minősége nem állapítható meg. Ilyen körülmények között az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (2) bekezdése értelmében vett védelemhez való joggal összefüggésben értelmezett 2010/64 és 2012/13 irányelvvel ellentétes az, ha a terhelten szemben távollétében folytatják le az eljárást.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.